

COVID-19- ohje terveyskeskussairaalan vuodeosastolle

Infektioyksikkö 27.8.2021

Tartuntojen torjunta

- Kaikilta potilailta selvitetään onko heillä COVID-19-infektioon sopivia oireita. Jos oireita on, otetaan COVID-näyte.
- Oireettomien potilaiden vointia seurataan
- Kaikki hengitystieinfektiota sairastavat potilaat hoidetaan tavanomaisin ja pisaravarotoimin, COVID-19 todetut/epäilyt potilaat lisäksi kosketusvarotoimin

**Tavanomaiset
varotoimet
kaikkien
potilaiden
hoidossa**

Varotoimet eri potilasryhmissä

- Potilaat, joilla on **varmistettu COVID-19 infektio tai vahva epäily COVID-19-infektiosta** (oireinen ja altistunut COVID-19)
 - Tavanomaiset , pisara- ja kosketusvarotoimet
 - FFP2-hengityksensuojain, visiiri tai silmäsuojain sekä suojatakki tai -esiliina ja suojakäsineet
 - Lyhyellä käynnillä potilashuoneessa FFP2-suojaimen sijaan kirurginen suu-nenäsuojus
- Hengitystieoireinen potilas, jonka **oireet johtuvat todennäköisesti muusta kuin COVID-19-infektiosta**
 - Tavanomaiset ja pisaravarotoimet
 - Kirurginen suu-nenäsuojain, visiiri tai silmäsuojain sekä suojakäsineet. Lisäksi suojatakki tai –esiliina potilaan yskiessä tai aivastellessa
- **Koronavirusaltistuksen vuoksi karanteeniin** määrätty tai omaehtoisessa karanteenissa oleva potilas, **ei COVID-19- infektioon sopivia oireita**
 - Tavanomaiset varotoimet
 - Lisäksi kirurginen suu-nenäsuojus ja visiiri tai silmäsuojain
- **Ei COVID-19- infektioon sopivia oireita, kaikkien potilaiden hoidossa**
 - Tavanomaiset varotoimet
 - Lisäksi [kirurginen suu-nenäsuojus tai visiiri](#)
 - Kun tutkitaan tai hoidetaan ylähengitysteitä lisäksi kirurginen suu-nenäsuojus ja silmäsuojain tai visiiri
- Lue tarkemmin ohjeesta [COVID-19 – Varotoimet ja suojaintenkäyttö](#)

Suojainten käyttö vuodeosastolla

Päivitetty 27.5.2021

Kaikissa tilanteissa noudatetaan tavanomaisia varotoimia ja huolellista käsihygieniaa. Neuvo yskimishygienia, jos potilaalla hengitystieoireita

Potilas	Kirurginen suu-nenäsuojus (tyyppi II)	FFP2-hengityksensuojain	Silmäsuojain tai visiiri	Suojakäsineet	Suojatakki tai hihallinen esiliina Jos pitkähihaista suojavaatetta ei ole saatavilla, käytä hihatonta esiliinaa.
Varmistettu COVID-19- infektio tai vahva COVID-19 epäily (oireinen ja altistunut COVID-19)	Kyllä •lyhyellä käynnillä potilashuoneessa, jos huoneessa ei tehdä aerosolia tuottavia toimenpiteitä	Kyllä •potilaan hoidossa	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Määrätty karanteenipäätöksellä karanteeniin tai on omaehtoisessa karanteenissa (sairaalassa muista syistä). Oireeton.	Kyllä	Vain aerosolia tuottavissa toimenpiteissä	Kyllä	Ei	Ei
Hengitystieinfektio (muu kuin COVID-infektio). Oireinen.	Kyllä	Ei	Kyllä	Kyllä	Kyllä • kun potilas yskii tai aivastelee
Ei hengitystieinfektion oireita. Kaikkien potilaiden hoidossa.	Kyllä	Ei	Kyllä, • kun tutkitaan tai hoidetaan ylähengitysteitä	Ei	Ei

Työntekijöiden kirurgisen suu-nenäsuojausten tai visiirin käyttö terveydenhuollossa COVID-19 –pandemian aikana

- Työntekijöiden tulee käyttää kirurgista suu-nenäsuojausta työskennellessään sellaisten yksiköiden tiloissa, joissa hoidetaan tai tutkitaan potilaita.
- Käytön tarkoituksena on ehkäistä sekä työntekijöiden välisiä, että potilaiden ja työntekijöiden välisiä tartuntoja
- Kirurgisen suu-nenäsuojausten sijaan voidaan joissain tilanteissa käyttää pitkää, suun peittävää visiiriä
 - Visiiriä käytettäessä on huomioitava, että se ei suojaa potilasta työntekijästä lähtöisin olevilta pisaroilta yhtä hyvin kuin kirurginen suu-nenäsuojaus. Visiiri on alapuolelta avoin, joten se ei sovellu tilanteisiin, joissa työntekijä on lähellä potilasta tai potilaan yläpuolella. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi vuoteessa tai paareilla olevan potilaan hoito ja tutkiminen.
- [Työntekijöiden kirurgisen suu-nenäsuojausten tai visiirin käyttö terveydenhuollossa COVID-19- pandemian aikana](#)

COVID-19 tarttuu pisara- ja kosketustartuntana

- COVID-19 voi tarttua 2 päivää ennen oireiden alkua. Myös oireeton henkilö saattaa toimia tartunnanlähteenä.
- Tarttuu ensisijaisesti **pisaratartuntana**, kun sairastunut henkilö yskii, aivastaa tai puhuu
 - pisarat leviävät ilmassa 1-2 metrin päähän
 - Voivat aiheuttaa tartunnan joutuessaan suuhun, nenään tai silmiin
- Voi tarttua myös **kosketustartuntana** hengitystie-eritteillä likaantuneiden pintojen ja käsien välityksellä

**Käsi- ja
yskimishygienia**

COVID-19-infektion oireet

Koronavirus aiheuttaa akuutin hengitystieinfektion, jonka oirekuva on vaihteleva. Oireet voivat olla hyvin lieviä. Pelkästään oireiden perusteella ei ole mahdollista päätellä, onko hengitystietulehduksen aiheuttaja koronavirus vai joku muu virus tai bakteeri

COVID-19- infektion oireita:

- päänsärky
- haju- tai makuaistin häiriöt (vahvasti COVID-19 -infektioon viittaava oire)
- nuha, nenän tukkoisuus
- yskä
- hengenahdistus
- voimattomuus, väsymys
- lihaskivut
- kurkkukipu, kurkun karheus
- kuume
- pahoinvointi, oksentelu
- ripuli (joskus ainoa ensioire)

Potilaan sijoittelu, kun potilaalla epäillään tai on todettu COVID-19-infektio

- Sijoita potilas ensisijaisesti yhden hengen huoneeseen, jossa on oma WC.
- Ellei tämä ole mahdollista, voit sijoittaa useamman COVID-19-potilaan samaan huoneeseen.
- Jos sama WC on useamman COVID-19- potilaan käytössä, ohjaa potilaita noudattamaan erityisen huolellista käsihygieniää
 - kädet desinfioidaan potilaspaikalta lähtiessä
 - wc-käynnin jälkeen kädet pestään ja kuivataan huolellisesti sekä laitetaan käsihuhdetta ennen ovenkahvojen koskettelua
 - kädet desinfioidaan potilaspaikalle palatessa
- Mikäli WC on käytävällä potilaan tulee pukea kirurginen suu-nenäsuoja wc-käynnin ajaksi.

Suojautuminen, kun potilaalla on todettu COVID-19-infektio tai vahva epäily Covid-19 infektiosta

- Noudata potilaan hoidossa **tavanomaisten varotoimien lisäksi pisara- ja kosketusvarotoimia**
- **Käytä suojaimia:**
 - **FFP2-hengityksensuojain.** Lyhyillä käynneillä huoneessa voit käyttää FFP2-suojaimen sijaan kirurgista suu-nenäsuojusta, jos huoneessa ei tehdä aerosolia tuottavia toimenpiteitä.
 - **Visiiri tai silmäsuojus.** Koronaa sairastavan hoidossa kertakäyttöistä visiiriä ei desinfioida käytön jälkeen, vaan se laitetaan riisuttaessa jätteisiin.
 - **Pitkähihainen suojatakki tai hihallinen esiliina.** Ellei pitkähihaista suojavaatetta ole saatavilla, voit käyttää sen sijaan hihatonta esiliinaa. Tällöin käsivarret on desinfioitava työasun hihaan asti suojaimia riisuttaessa.
 - **Suojakäsineet**

FFP2- hengityksensuojaimen käyttö

FFP2- hengityksensuojainta **käytetään potilaan hoidossa, jos potilaalla on varmistettu COVID-19 infektio tai vahva epäily COVID-19 infektiosta.** Lisäksi FFP2- hengityksensuojainta käytetään **karanteenissa olevien potilaiden aerosolia tuottavissa toimenpiteissä**

Aerosolia tuottavia toimenpiteitä ovat mm.

- Liman avoin imu hengitysteistä (ml. trakeostomian hoito)
 - Bronkoskopia
 - Laryngoskopia
 - Elvytys ennen intubaatiota
 - Intubaatio ja ekstubaatio
 - Nebulisaattorihoito
 - Suurivirtauksinen nenäkanyylihoito (Airvo tai Optiflow) sekä muu non-invasiivinen ventilaatiohoito, esim. CPAP
 - Ylämaha-suolikanavan tähytystutkimus
 - Suu-, nenä- ja korvakirurgiset toimenpiteet, kasvokirurgia ja suun terveydenhoito
 - Ruumiinavaus
- Käytä FFP2 hengityksensuojainta potilashuoneessa ollessasi, kunnes aerosolia tuottavasta toimenpiteestä on kulunut tunti.
 - Jos aerosolin tuotto on jatkuvaa, pidä hengityksensuojainta aina potilashuoneessa ollessasi. Suojain puetaan ja riisutaan huoneen ulkopuolella
 - Tiedota asiasta myös muuta henkilökuntaa

Lyhyt käynti potilashuoneessa

FFP2-suojaimen sijaan voit käyttää kirurgista suunenäsuojusta, kun käväiset huoneessa nopeasti eikä siellä tehdä aerosolia tuottavia toimenpiteitä. Tällaisia käyntejä ovat esimerkiksi:

- Ruokatarjottimen vieminen tai hakeminen
- Lääkkeiden vieminen
- Roskapussien tyhjentäminen
- Kuulumisten kysyminen
- Lääkärinkierto, ellei siihen liity potilaan pidempiaikaista tutkimista tai hoitoa

Suojainten pukeminen ja riisuminen

- Sijoita puhtaat suojaimet sulkutilaan tai puhtaalle tasolle huoneen ulkopuolelle.
- Covid-19 potilaan huoneesta poistuttaessa suojatakki ja käsineet riisutaan potilashuoneessa.
- Kasvojen alueen suojaimet riisutaan vasta huoneen ulkopuolella sulkutilassa tai käytävällä.

Suojainten pukeminen

1. Desin fioi kädet

2. Pue kirurginen suu-nenäsuoja tai FFP-hengityksensuojain sekä visiiri tai silmäsuojain

3. Pue suojatakki tai suojaesiliina

4. Desin fioi kädet

5. Pue suojäkäsineet

6. Siirry potilashuoneeseen koskematta suojäkäsineillä ovenkahvaan

Tästä linkistä pääset suojainten pukemis- ja riisumisvideoon:

[Suojainten pukeminen ja riisuminen hengityssuojaimen kanssa- koronapotilaan hoito](#)

Suojainten riisuminen

1. Avaa suojatakin vyötärönauha

2. Riisu suojakäsineet yksitellen

3. Desinfioi kädet

4. Avaa suojatakin niskanauha

5. Riisu suojatakki

6. Desinfioi kädet

7. Poista visiiri tai silmäsuojain, laita jätteisiin

8. Desinfioi kädet ja riisu kirurginen suu-nenäsuoja tai FFP-hengityksensuojain

9. Desinfioi kädet

Monikäyttöisen visiirin tai silmäsuojan desinfektio

Koronaa sairastavan hoidossa kertakäyttöisiksi tarkoitettuja visiirejä ei desinfioida, vaan ne riisutaan suoraan jätteisiin. Monikäyttöiset sangat tai monikäyttöisiksi tarkoitettut visiirit tai silmäsuojat desinfioidaan heti käytön jälkeen.

- Pue suojakäsineet ja ota desinfektiopyyhe toiseen käteen.
- Riisu visiiri tai suojalasit
- Pyyhi suojain desinfektiopyyhkeellä (esim. WetWipe Triamin) tai käytä pyyhkimiseen kertakäyttöistä siivouspyyhettä ja pintadesinfektioainetta, kuten Oxivir Plus 3,5%, Erisan Oxy+ 2% tai Easydes
- Aseta puhdistettu silmäsuojain tai visiiri odottamaan puhtaalle tasolle (tason voi tarvittaessa puhdistaa samaa desinfektioliinaa käyttäen)
- Riisu suojakäsineet ja desinfioi kädet
- Tarkemmat ohjeet [Kirurgisen suu-nenäsuojuksen sekä silmäsuojaimien käyttö ja huolto Covid-19 pandemian aikana](#)

Hoitovälineet

- Käytä kertakäyttöisiä ja potilaskohtaisia hoitovälineitä mahdollisuuksien mukaan
- Desinfioi monikäyttöiset välineet potilaiden välillä, koneellisesti mikäli mahdollista
- Soveltuvia desinfektioaineita välineiden desinfektiopyyhintään ovat esimerkiksi:
 - Erisan Oxy+ 2%
 - Oxivir Plus 3,5%
 - Easydes
 - Apowipe
 - Wetwipe Triamin

Fysioterapian toteuttaminen kun potilaalla epäillään tai on todettu COVID-19- infektio

- Fysioterapia toteutetaan potilashuoneessa
- Fysioterapeutti käyttää samoja suojaimia kuin muu osaston henkilökunta potilaan hoidossa
- Potilaalle laitetaan harjoitusten ajaksi kirurginen suunänsuojus, jos se on mahdollista hänen vointinsa puolesta

Potilaan kuljettaminen sairaalan sisällä, kun potilaalla epäillään tai on todettu COVID-19- infektio

- Puhdista kuljetusvälineen kosketuspinnat desinfektioaineella ennen kuljettamista
 - sängynlaidat ja säätimet, pyörätuolin kahvat
- Ota mukaan käsihuuhe
 - Desinfioi omat sekä potilaan kädet ennen kuljetusta
 - Desinfioi kätesi myös kahvojen, avausnappien ym. koskemisen yhteydessä
- Puhdista kuljetusväline myös palatessa
- Laita potilaalle kirurginen suu-nenäsuojus, mikäli hän pystyy sitä pitämään
- Käytä itse kirurgista suu-nenäsuojusta ja visiiriä tai silmäsuojainta. Muita suojaimia et tarvitse, mikäli et koske potilaaseen kuljetuksen aikana
- Jos potilas tarvitsee hoitotoimia kuljetuksen aikana, kuljetukseen osallistuu kaksi työntekijää. Hoitotoimien tekijä suojautuu hoidossa tarvittaviin suojaimiin ja koskee vain potilaaseen, kuljettaja noudattaa yllä olevaa

Potilaan kuljettaminen sairaaloiden välillä

- Mikäli potilaan karanteeni tai eristys on loppunut ja potilas voi voinnin puolesta siirtyä taksilla, tilataan hänelle tarpeeseen sopiva taksikuljetus (paari/inva/tavallinen taksi)
- Karanteenissa olevan taksilla siirtyvän potilaan kuljetukseen käytetään ns. koronataksia, jossa on pleksi kuljettajan ja takapenkin välissä. Potilaalle annetaan kirurginen suu-
nenäsuojus ja hänen on noudatettava huolellista käsi- ja yskimishygieniaa matkan aikana
- Eristyksessä oleva potilas siirretään sairaalasta toiseen sairaalaan ambulanssilla

Siivous, kun potilaalla epäillään tai on todettu COVID-19- infektio

- Siivouksesta sekä pyykin- ja jätteiden käsittelystä voit lukea ohjeesta:

[Koronavirus COVID-19 siivous Tays sairaaloissa ja terveyskeskuksessa](#)